

## บทคัดย่อ

- ชื่องานวิจัย :** การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ของชุมชนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน.อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
- ชื่อผู้วิจัย :** วนิดา หาญสำเภา
- สถานศึกษา :** ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก
- สังกัด :** สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพิษณุโลก สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
- 

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของ กศน. อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน 2) เพื่อศึกษาการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน และ 3) เพื่อศึกษาผลของการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

การศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาจากผู้นำชุมชนจำนวน 228 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนโดยใช้ข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาวางแผนสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้นำชุมชนการเก็บข้อมูลโดยใช้ข้อทดสอบ แบบสำรวจและบันทึกข้อมูลภาคสนามในกรณีที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ การใช้ข้อทดสอบความรู้ การตรวจสอบความคิด การตรวจสอบทัศนคติของผู้นำชุมชนโดยใช้คำร้อยละ การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ขั้นตอนที่ 3 ผลของการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน โดยทำการศึกษาผลที่เกิดกับสถานศึกษาและผลที่เกิดกับชุมชน

ผลของการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในระดับ น้อย ทุกด้าน 2) การปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน คือ การสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้นำชุมชน พบว่า ก่อนการอบรมผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน กศน. และการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่ยังมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในชุมชน ภายหลังจากการอบรมพบว่า ผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงาน กศน. มากขึ้นและมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการศึกษา 3) ผลของการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ผลที่เกิดกับสถานศึกษา บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยมีการดำเนินการตามกระบวนการทำงานกับชุมชนได้แก่ ร่วมสำรวจชุมชน ร่วมวิเคราะห์สภาพของชุมชน ร่วมกำหนดกิจกรรม ร่วมจัดทำแผนปฏิบัติงาน ร่วมติดตามและประเมินผลและร่วมรายงานสรุปผลการดำเนินงาน ส่วนผลที่เกิดกับชุมชน พบว่า ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากผู้เรียน กศน. ที่เข้ามาเป็นผู้นำชุมชนจำนวน 56 คน ผู้เรียนสามารถเข้าสู่อาชีพรายบุคคลได้ 165 คน ชุมชนสามารถจัดตั้งกลุ่มอาชีพได้ 18 กลุ่ม ผู้เรียนนำความรู้ไปพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ 109 คน เกิดกลุ่มผู้สูงอายุ 10 กลุ่ม เกิดอาสาสมัคร กศน. และกลุ่มจิตอาสาทำงาน กศน. ทุกตำบล ชุมชนได้ร่วมกันพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้สามารถเป็นแบบอย่างได้ 19 แห่ง จัดตั้งบ้านหนังสืออัจฉริยะที่สามารถเป็นต้นแบบได้ 9 แห่งและสามารถขยายผลไปยังหมู่บ้านข้างเคียงได้อีก 36 แห่ง